

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus Sodalitatis: Hoc Est: Christianarum Institutionum Libri quinque

Coster, Franciscus

Antverpiæ, 1587

5 Explicatio cæremoniarum & effectuum Sacramenti Confirmationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46553)

10. Veram accipit libertatem ab omni seruitute diaboli & peccati.
11. Sensus omnes interni aperiuntur, ad cognoscendum & gustandum Deum, & res diuinas: creaturas autem æstimandas tanti, quanti sunt.
12. Infunduntur virtutes omnes Theologicae & Morales.
13. Datur robur & auxilium ad rectè viuendum.
14. Infunditur animo interna lætitia & gaudium spiritus.
15. Datur ius ad vitam æternam & Regnum cælorum.
16. Corpus ipsum fit domicilium Spiritus sancti.
17. Corpori promittitur immortalitas, impatibilitas claritas, agilitas, aliaq. dona in resurrectione conferenda.

CAPVT V.

EXPLICATIO CERIMONiarum & effectuum Sacramenti Confirmationis.

SICVT Baptismi Sacramento generatur homo per aquã & Spiritum sanctum, vt sit Christianus: ita per Sacramentum Confirmationis adolescit homo, & perficitur in virum, vt sit plenus atq. perfectus Christianus, sicut B. ^a Clemens & ^b Virbanus loquuntur. Quia (ait ^c Melchiades) in hoc mundo tota ætate victuris, inter inuisibiles hostes, & peri-

^a Epist. 4.^b Epist. ad omnes fideles.^c Epist. ad Episc. Hisp.

pericula gradiendum est : in Baptismo regeneramur ad vitam, post Baptismum cōfirmamur ad pugnam : in Baptismo abluimur, post Baptismū roboramur: Spiritus sanct⁹ in Fonte plenitudinē tribuit ad innocentia, in Confirmatione augmentum præstat ad gratiam. Nunquid prodest, si quisquā parentum magnam pupillo conferat facultatem, nisi prouidere studeat & tutorem? Itaq. Paracletus regeneratis in Christo custos & consolator & tutor est.

Hoc porrò Sacramētū diuersis modis Apostolorum temporibus traditum esse legimus. Nam primò in die Pētecostes, sine vllō hominis ministerio, per se Spiritus sanctus in Apostolos delapsus est, visibili specie linguarū & ignis. Secundò, per solam manuū impositionem descendit in simili forma Spiritus sanctus. Tertiò, per sacri Chrismatis vnctionem (vt author est B. Dionysius Areopagita) contulerunt hoc sacramētū Apostoli, quos Christus (teste *S. Fabiano) docuit in vltima cœna Chrisma conficere.

Actor. 2.

Actor. 3.

*Cap. 4.
Eccles.
Hierar.
Epist. 2.

In quo Sacramento ex Christi institutione & Apostolica traditione, hoc primò obseruatur, vt solus Episcopus sit ordinarius minister: quia de solis Apostolis legitur (quorum vicem tenent Episcopi) quod per manus impositionem, Spiritū sanctū dederint. Cuius rei causa est: quia Confirmatio est perfectio Christiani hominis. Atqui supremæ authoritatis & potestatis est, vltimā perfectionem operi addere:

*Concil.
Florent.*

V 3 quia

*Ephes. 4.
Col. 1.*

quia in omni arte fieri videmus, vt opus, quod rudior inchoauerat, peritior perficiat. Discunt ergo ex hac re Christiani, se non paruulos esse, neq. circumferri debere omni vento doctrinae; sed stabiles esse atque immobiles à spe Euangelij, postquam per manū Episcopi confirmati sunt atque perfecti.

*Lib. 1.
epist. 12.*

*Li. de Spi-
rit. sanct.
cap. 27.*

Secundò obseruatur, vt materia Sacramenti, hoc est, Chrisma, Episcopali benedictione consecratur: Oleum (inquit B. Cyprianus) vnde baptizati vnguntur, in altari sanctificatur. Quod ex Apostolica traditione ad nos venisse docet B. Basilius, nepe vt significetur omnem perfectionem à Christo proficisci, cuius personam Episcopus tanquam Ecclesiae suae caput, expressius quàm alius priuatus Sacerdos gerit. Consecratur autē non quouis tempore, sed in die coenae Dominicae: tum quia illo die (sicut iam dictū est) Christus ritū consecrationis docuit: tū quia ex Dominica passione, quae illa nocte initium habuit, hoc Sacramentū, quemadmodum & alia omnia, profluxit.

*Serm. de
coena Do-
mini.*

Tertiò, hæc materia nō est simplex liquor, sed vnguentū compositum atq. commixtum ex oleo oliuarum & balsamo. Oleum (inquit Concilium Florentinum) nitorem significat conscientiae: balsamum, odorem bonae fama. Præterea oleum designat gratiam Spiritus sancti: balsamum, quia odoriferum, professionem fidei B. Cyprianus dicit, ob id hos duos liquores misceri, vt significetur nos reges esse & sacerdotes. Imprimatur autē hoc sacro vnguento

gumento fronti signum crucis, vt ne erubescamus fidem crucifixi publicè profiteri. Hic igitur significatur per Confirmationis Sacramentum: Primò, in anima Christiani hominis imprimi nouum signum seu characterem, quo post hanc vitam ab omnibus fuisse confirmatus agnosceretur. Secundò, dari copiosam Spiritus sancti gratiam, qua non solum sine onere (inquit D. Augustinus) sed etiam cum iucunditate, legem possis implere, quæ data est Iudæis in decem præceptis, quæ appellantur Decalogus. Tertiò, conferri audaciam profitendi fidem, tum verbis, tum sancta vita; & robur aduersariis omnibus resistendi, partim externis, vt temporibus hæreticorum, & in simili persecutione; partim internis. Ideo (inquit author operis imperfecti in Matthæum) oleo Chrismatis vngitur, vt contra diabolum quasi spiritualis athleta luctetur. Et B. Augustinus: Ideo nos vnxit, quia luctatores contra diabolum fecit. Quartò, infundi Christiano septiformem Spiritus sancti gratiam, vt ait B.^a Clemens, & D.^b Ambrosius: 1, donum intellectus, quo facillè apprehendat, quæ de Deo rebusq. diuinis audit: 2, donum sapientiæ, quo illa vera esse non solum credat, sed spiritali etiam gustu sapiat: 3, dono scientiæ, quo in creaturarum æstimatione versetur, vt Christianum decet; nempe eas non pluris, quam reuera mereantur, faciat, sed pro rebus caducis & perituris habeat: 4, donum consilij, quo actiones suas ad Dei voluntatem

Lib. de Cate. rudibus. cap. 23.

Hom. 5.

Serm. 47 de verbis Domini.

^aEpist. 4. ^bLib. 3. de sac. 2.

perpetuò moderetur, nihilq. nisi ex dictamine spiritus, vel faciat vel loquatur: 5, donū fortitudinis: vt sine cuiusquam vel hominis vel maligni spiritu metu, aggrediatur & perficiat, quod rectum est: & non in externis tantummodo rebus, sed etiam in passionibus internis domandis & subiiciēdis, sese virū strenuum præbeat: 6, donū pietatis, vt interna deuotione, in Deū diuināq. omnia moueatur; Deū vt pium patrē amando, res sacras venerando, proximos & creaturas omnes in Deo, & propter Deum, interno affectu diligendo: 7, Donū timoris Domini; vt interna reuerētia Deū metuat, nihil æquē ac eius offensionē caueat, eius maiestatem cogitans; non quidem vt seruus, sed vt verecūdus filius. Et hæc quidem dona tametsi etiam in Baptismo conferantur, plenius tamen perfectiusq. hic dantur. Nam sicut in homine perfectæ ætatis, est roboris, scientiæ, consilij, iudicij, totiusq. naturæ perfectio & plenitudo; ita hoc Sacramēto Confirmationis datur plenitudo virtutum Spiritus. Ac proinde de Samaritanis, qui per Baptismum à Philippo diacono peccatorum remissionē (quæ sine gratia Spiritus sancti non accipitur) consecuti fuerant, dicitur: *Nondum enim in quenquam illorum Spiritus sanctus uenerat.* Et ante Christi passionē, Nondum erat Spiritus datus; quia Iesus nondum glorificatus. De quo spiritu Dominus ascensurus ad cælos, dicebat: *Sedete in ciuitate, quousque induamini uirtute ex alto: Accipietis uirtutem Spiritus sancti in*

Actor. 8.

1oan. 7.

Luc. 24.

Actor. 1.

tute ex alto: Accipietis uirtutem Spiritus sancti in

201,

vos, & eritis mihi testes in Hierusalem & in omni Iudea & Samaria, & vsque ad ultimum terrae: non obscure significans vbertatem gratiae, quæ hoc sacramento accipitur.

Quartò, Episcopus manū capiti imponit: unde etiam à Veteribus appellatur Sacramētum impositionis manuum: ad significādum: 1, Quòd peculiari modo à Deo attingamur & perfectius incorporemur, nimirum copiosius accipiētes de Spiritu Christi: 2, Quod digniori loco simus in Ecclesia Dei, nempe non amplius infantes & pueri, sed viri etate prouecta, quorum est, alios in certamine iuuare. 3. Nos Spiritu sancto, tanquam manu Dei, & solidissimo scuto aduersus insultus & tela hostium protegendos. 4. Venialia peccata nobis remitti; atque etiam mortalia, si quæ occulta latent, quorum nō succurrit memoria. Attactus enim manus, significat reconciliationem, & vnionem cum Deo.

Quintò, Episcopus alapam impingit, non modò vt puer suscepti istius Sacramēti sit memor, vitæque instituendæ tanta gratia dignæ: sed etiam. 1, Vt sciat se talem iam militē esse constitutum, cuius pugna & victoria non in inferendis, sed in tolerandis verberibus cernatur: sicut Apostoli ibant gaudētes à conspectu consilij; quoniā digni habiti sunt, pro nomine Christi contumeliam pati. 2, Vt quærat non cōmoda, sed incōmoda huius vitæ: siquidem eius signum & nomen in frōte gerit, qui proposito sibi gaudio, sustinuit crucē, omni confusio-

*Melchias
des epist.
ad Episc.
Hisp.
Cyp. ad
Iub.
Tertu. lib.
de baptis.
Leo E-
pist. 8°.*

Act. 5.

Heb. 12.

fusione contempta . Et sanè militum est, non in deliciis viuere, sed humi cubare, pondus armorum gestare, & mala multa ferre: 3. Vt intelligat, officij sui esse, in acie stare, ictusq. & tela obseruare, vnde veniant, vt tametsi corpus, honorè, & opes tollant vel lædant, nō tamen animam quoquo pacto offendant.

Sextò, cingitur frohs velo, partim ad sacri Chrismatis reuerentiam, partim ad significandā ignominiam, quæ Christi nomine est negligenda. Christiani etenim militis est, honorem apud Deū ciuesq. cælestes ex pugna querere, non apud mundum ex otio aut desidia. Qui namq. nouit per Spiritū sanctū, quanta sint proposita præmia seruis ritè decertantibus, quāq. sint exigua, quæ mundus hic admiratur, is maximo animo contemptum præferet honori, ignominiam gloriæ, infamiam cuius magno nomini.

Solet etiā in hoc Sacramento adesse susceptor, partim quia olim, quando simul eodēq. tēpore vtrumq. Sacramentū Baptismi & Confirmationis adultis cōuersis administrabatur, iidē vtrobiq. curā neophytorū instituendorū suscipiebant: partim vt sciat Christianus, ita se perfectionē per gratiā Spirit⁹ sancti assequutū, vt tñ non sibi fidat, sed aliorū prouectiorū cōsilia libēter & audiat & amplectatur.

Mutatur aliquando nomen Christiani in Confirmatione, vt qui hactenus non ad normam Christi vitam instituit, iam in militiam ascriptus, deposito veteri homine, antiqua fo-

cordia,

cordia, puerilibus studiis, nouo post hac animo, nouoq. virili nomine assumpto, virum se præbeat. Nam etiam puerorū nomina quandoq. diuersa sunt à nominibus virorum, dum illa ad pueritiam indicandam tenerè & diminutiue proferuntur, hæc autē virilitè & grauius, additis subinde epithetis honorum, pro cuiusque dignitate.

Ex his omnibus tum Baptismi, tum Confirmationis cerimonijs, hoc discere licet, quāti momenti sit, esse Christianum, qui tot mysterijs, orationibus, vnctionibus, & benedictionibus initiatur, consecratur, & perficitur: vt perpetuò meminerimus, nos diuino cultui dedicatos esse, & solenni consecratione deputatos, longè sacratius, quàm vel calicē sacrum, vel templum, vel altare. Ac proinde frequenter cogitemus, maiorem iniuriam irrogari Deo, dum Christianus seipsum defœdat quouis peccato mortali, quàm si calix, altare, vel templum materiale secularibus vsibus profanetur. Sæpè id cogitandū esset, quod ex Hieremia in quotidiana lectione recitat Ecclesia:

Tu autem in nobis es Domine, & nomen sanctum tuum inuocatum est super nos: ne derelinquas nos Domine Deus noster. Et illud Apostoli: Si quis templum Dei violauerit, disperdet illū Deus. Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos. An nescitis quoniam membra vestra templum sunt Spiritus sancti, qui in vobis est, quem habetis à Deo, & non est vestri? Empti enim estis pretio magno. Glorificate & portate Deum in corpore vestro.

Hier. 14.
1. Cor. 3.
& 6.

Faci-

Facile ex prædictis videri potest, qui sint effectus huius Sacramenti, nimirum isti.

- 1 Imprimatur character & signum Christi in animum.
- 2 Remittuntur peccata leuia seu venialia.
- 3 Remittuntur etiam mortalia, quæ per obliuionem cōfiteri negleximus: sicut tamen, vt si occurrant, postea in Cōfessione dicantur.
- 4 Ex infante vel puero transfertur homo in virum, in negotio religionis Christi: qui effectus est præcipuus, vnde alij omnes sequuntur.
- 5 Dantur plenius septē dona Spiritus sancti, quibus hominis animus disponitur ad percipiendum diuinos instinctus, & eis obtemperandum.
- 6 Virtutes Theologicæ & Morales confirmantur & augentur.
- 7 Instruimur armis contra dæmonem, mundum & carnem, vt nō erubescamus fidem profiteri, dæmonem non metuemus, resistamus hæreticis, &c.
- 8 Iuuamur, vt cum iucunditate præcepta & voluntatem Dei perficiamus.
- 9 Efficimur per gratiæ augmentum gratiores Deo.
- 10 Post hanc vitam accipitur maior gloria, sicut maior merces datur viris, quam pueris.

De his effectibus sic scripsit ante 1260. annos B. Melchiades Pontifex Martyr, epistola sua

sua vnica, ad omnes Hispaniæ Episcopos. Hic si fortè illud etiam requirere velint, post passionem & resurrectionem Christi, quid Apostolis profuerit aduentus Spiritus sancti: ipse Dominus eis euidenter exponit. *Quæ dico (in-* Ioan. 16.
quit) vobis, non potestis portare modò. Cùm autem
uenerit ille Spiritus ueritatis, ipse docebit uos omnem
ueritatē. Vides, quia cùm Spiritus sanctus, infunditur, cor fidele ad prudentiam & constantiam dilatatur? Itaque ante descensionē Spiritus sancti, vsq. ad negationem Apostoli deterrantur. Post uisitationem uerò eius, vsque ad martyrium contēptu salutis armantur. Secundum hoc per Christū redimimur: per Spiritum uerò sanctum dono sapientiæ spiritualis illuminamur, ædificamur, erudimur, instruimur, consummamus, ut illā Spiritus sancti uocem audire possimus: *Intellectū tibi dabo,* Psal. 31.
& instruam te in uia hac, qua gradieris. De Spiritu sancto accipimus, ut spirituales efficiamur: quia *animalis homo non percipit ea, quæ sunt Spiritus Dei.* 1. Cor. 2. De Spiritu sancto accipimus, ut sapiamus inter bonum malumque discernere, iniusta diligere, iniusta respuere, ut malitiæ & superbiam repugnemus, ut luxuriæ ac diuersis illecebris & fœdis indignisq. cupiditatibus resistamus. De Spiritu sancto accipimus uitæ amorem, & gloriæ ardorem, ut succensi diuinitus, erigere à terrenis mentem ad superna & diuina ualeamus.

CA